

Десять принципів громадянської науки

Громадянська наука – це гнучка концепція, яку можна адаптувати та застосовувати в різних ситуаціях і дисциплінах. Наведені нижче твердження розроблені робочою групою «Обмін передовим досвідом та нарощування потенціалу» Європейської асоціації громадянської науки, під керівництвом Музею природознавства в Лондоні та за участі багатьох членів Асоціації, для того, щоб викласти деякі ключові принципи, які, як ми вважаємо, лежать в основі належної практики громадянської науки. Український переклад зробив Сергій Назаровець.

1. Громадянські наукові проєкти активно залучають громадян до наукової діяльності для отримання нових знань та їх розуміння. Громадяни можуть бути учасниками, співавторами, керівниками проєкту і відігравати значущу роль у проєкті.
2. Громадянські наукові проєкти приносять справжні наукові результати. Це можуть бути відповіді на суто наукові питання, а також прикладні аспекти, наприклад, у сфері охорони навколишнього природного середовища та екологічної політики.
3. Користь від участі у проєктах отримують як професійні науковці, так і громадяни. Ця користь може полягати в публікації результатів досліджень, можливості отримувати нові знання, моральне задоволення, соціальну взаємодію, а також задоволення від дослідницької діяльності на регіональному, національному та міжнародному рівні, що дає можливість впливати на політику.
4. Громадянські науковці за бажанням можуть брати участь у різних етапах процесу дослідження. Це може бути постановка дослідницьких завдань, розробка методології дослідження, збір та аналіз інформації, поширення результатів.
5. Громадянські науковці отримують відгуки про проєкт після його реалізації. Наприклад, як використовуються зібрані ними дані, якими є наукові, політичні та соціальні наслідки проєкту.
6. Громадянська наука опирається на наукові підходи, які мають свої обмеження та недоліки, що слід враховувати та контролювати. Однак, на відміну від традиційних дослідницьких підходів, громадянська наука пропонує багато можливостей для широкого залучення громадськості та демократизації науки.
7. Дані та метадані громадянських наукових проєктів повинні бути вільнодоступними, а результати, якщо це можливо, опубліковані у виданнях відкритого доступу. Обмін даними може відбуватися під час або після закінчення проєкту за умови, що це не створює проблем щодо безпеки чи конфіденційності інформації.
8. Внесок громадянських науковців визнається в результатах проєкту та публікаціях.

Cite this document as:

ECSA (European Citizen Science Association). 2015. Ten Principles of Citizen Science. Berlin. <http://doi.org/10.17605/OSF.IO/XPR2N>

9. Громадянські наукові програми оцінюються за їхніми науковими результатами, якістю отриманих даних, досвідом учасників та масштабами впливу на суспільство та політику.
10. Керівники громадянських наукових проєктів враховують правові та етичні питання щодо авторського права, інтелектуальної власності, угод про обмін даними, конфіденційності, атрибуції та впливу на навколишнє середовище.